

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5392

GK=192

Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/610- 351
Konu :Yazılı soru önergesi (7/5392)

29-05-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.03.2012 tarih ve 56566 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'e ait 7/5392 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek : 1 Yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06040 ANKARA
Telefon : (312) 296 64 36 Faks : 213 89 44
e-posta : sgb.csgb.gov.tr Elektronik Ağ: www.csgb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : G.KODAL

ANKARA MİLLETVEKİLİ İZZET ÇETİN'İN 7/5392 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

4857 sayılı İş Kanununun 77'nci maddesinde, işverenlerin ve işçilerin yükümlülükleri belirtilmiştir. Buna göre, işverenler işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmak, işçiler de iş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önleme uymakla yükümlüdürler.

4857 sayılı İş Kanununun 2'nci maddesinde işyerlerinin tüm eklentileriyle bir bütün olduğu ele alınmıştır.

Ayrıca İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 55'inci maddesi hükmü ile barınakta sağlanması gereken koşullar hakkında bilgi verilmektedir.

Bunun yanı sıra; Geçici ve Hareketli İnşaat Sitelerinde Asgari Güvenlik ve Sağlık Koşullarının Uygulanması Hakkında 24 Haziran 1992 tarih ve 92/57/EEC Konsey Direktifi ile uyumlu ve önleyici yaklaşım esas alınarak hazırlanmış ve 23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan "Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği"nin 10'uncu maddesinde işverenlerin genel yükümlülükleri de belirtilmiştir. Buna göre işverenler, tesislerin, kullanılmaya başlanmadan önce ve periyodik olarak teknik bakım ve kontrollerinin yapılması ile yükümlüdürler. Ayrıca, söz konusu Yönetmeliğin eklerinde "dinlenme ve barınma yerleri", "acil çıkış yolları ve kapıları" ile "yangın algılama ve yangınla mücadele" konularında asgari sağlık ve güvenlik koşulları da belirtilmiştir. Yine, "İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik"te de aynı şekilde işverenlerin yükümlülükleri ve asgari gereklilikler ile ilgili hükümler de mevcuttur.

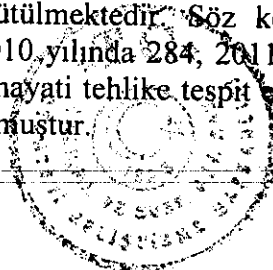
İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının sağlanması ile ilgili yukarıda sözü edilen tüm maddelerin yanı sıra, işverenler, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için çalışma ortamları ve yürütülen işin tüm aşamalarını göz önünde bulundurarak mevcut tehlikeleri tespit etmek ve bunlara yönelik önlemler almak durumundadır.

Türkiye'de işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin teminine destek olmak için hazırlanan ve 89/391 EEC sayılı Avrupa Birliği'nin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin Çerçeve Direktifinin uyumlaştırılmasını, 155 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin ILO Sözleşmesi ile 161 sayılı İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin ILO Sözleşmesi ile kabul edilen hükümlerin iç hukukumuza yansıtılmasını ve Avrupa Sosyal Şartına uyum da sağlayacak olan "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonlarında görüşülmektedir.

Bakanlığımız, son yıllarda teftiş politikasını gözden geçirmiş ve "Risk Esaslı", "İşkolu veya Sektör Esaslı" ile "Alan Esaslı" teftiş politikalarını hayata geçirmiştir. Bu politikanın temel amacı, ilgili tüm tarafları harekete geçirmek, bilinç oluşturmaya ve güvenlik kültürünün gelişmesine katkı sağlamaktır.

Yukarıda belirtilen politika çerçevesinde, iş kazası veya meslek hastalıklarının önlenmesi, sağlıklı ve güvenli işyeri ortamının sağlanması çabalarını daha etkili hale getirebilmek için sosyal tarafların da etkin katılımını sağlayacak teftiş programlarını yürütmektedir.

Bu amaçla Bakanlığımızca 2009 yılında, inşaat işkolunda iş kazasının en fazla yaşandığı yüksekten düşme konusunu kapsayan risk esaslı programlı denetimler planlanmış ve uygulamaya konulmuş olup 3 senedir başarı ile yürütülmektedir. Söz konusu plan çerçevesinde yapılan denetimler sonucu 2009 yılında 72, 2010 yılında 284, 2011 yılında da 326 olmak üzere toplam 682 inşaat işyerinde çalışanlar için hayati tehlike tespit edildiğinden bu işyerleri için kapatma kararı verilerek faaliyetleri durdurulmuştur.

2012 yılı için de; yapı işyerlerinde, barınma yerlerinin uygunluğu da dahil olmak üzere mevzuat hükümlerinin tümünün uygulanmasına yönelik programlı denetimler planlanmış, bu çerçevede yapılan denetimler sonucu 2012 yılı Mart ayında, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışanlar için hayati tehlike bulunan 40 işyeri için kapatma kararı verilerek faaliyetleri durdurulmuştur.

İnşaat sektöründe iş kazalarının yoğun olduğu iller ile bu illerdeki işçi sayısının fazla olduğu yapı işyerleri öncelikli olarak denetlenmektedir. Bu kapsamda İş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışanlar için hayati tehlike bulunan işyerlerinde kapatma kararı verilerek faaliyetleri durdurulmaktadır. Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliğine aykırı hususlar tespit edilen inşaat işyerlerine de idari para cezası uygulanmaktadır.

5510 sayılı Kanunun 8'inci maddesi gereğince, işverenler aynı Kanunun 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri (hizmet akdiyle bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar), sigortalılık başlangıç tarihinden önce, diğer bir deyimle en geç çalışmaya başlanılan günden bir önceki güne kadar sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmekle yükümlüdürler. Ancak inşaat, balıkçılık ve tarım işyerleri istisna kapsamında olup bu alanlarda işe başlatılacak sigortalıların işe giriş bildiremeleri, en geç bu tür iş yerlerinde çalışmaya başlatıldıkları güne kadar Kuruma verilebilmektedir. İlgili Kanun maddesinden de anlaşılacağı üzere kanun koyucu inşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde çalışanların bildiriminde esnek davranmıştır. Ana kural sigortalıların işe başlamadan en geç bir gün önce Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesi olmakla beraber inşaat, balıkçılık ve tarım iş yerlerinde bu iş yerlerinde işe alınmanın gününbirlik gerçekleşebilmesi gibi özel nedenlerden dolayı işe başlatılacak gün sigorta bildiriminin son günü olmaktadır.

5510 sayılı Kanunun 100'üncü maddesi gereğince 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalıların sigortalı işe giriş ve işten ayrılış bildiremeleri elektronik ortamda alınmakta olup, işe giriş ve işten ayrılış bildiremelerinin saat 23:59'a kadar Kuruma verilebilmesi mümkündür.

Yine 5510 sayılı Kanunun idari para cezalarının düzenlendiği 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin;

(1) numaralı alt bendinde, sigortalı işe giriş bildirgesinin Kanunda belirtilen süre içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her bir sigortalı için asgari ücret tutarında,

(2) numaralı alt bendinde, sigortalı işe giriş bildirgesinin verilmediğinin, mahkeme kararından veya Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için asgari ücretin iki katı tutarında,

(3) numaralı alt bendinde ise işyeri esas alınmak suretiyle bildirgenin verilmediğine ilişkin; mahkemenin karar tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespit tarihinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarının rapor tarihinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi veya belgelerin Kuruma intikal tarihinden itibaren bir yıl içinde bu bendin (2) numaralı alt bendinde sayılan durumlardan biriyle tekrar bildirge verilmediğinin anlaşılması halinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her bir sigortalı için asgari ücretin beş katı tutarında idari para cezası uygulanmaktadır.

Kurum kayıtlarında yapılan incelemede; İstanbul'da çadır yangını sonucu vefat eden 11 kişiden Çetin Çoşgun ile Sevdin Özen'in sigortalı işe giriş bildirelerinin yangının olduğu 11.03.2012 tarihinde Kaldem Yapı İnş. Ltd. Şti tarafından e-sigorta yoluyla Kuruma verildiği, Çetin Çoşgun'un işe giriş bildirgesinin veriliş saatinin 22:43, Sevdin Özen'in ise 22:51 olduğu anlaşılmıştır. Bu sigortalıların işten ayrıldıklarına ilişkin bildirimin ise 16.03.2012 tarihinde e-sigorta yoluyla yapıldığı anlaşılmıştır.

Çadır yangınında ölenlerin Kaldem Yapı İnş. Ltd. Şti.'nde işe başlama ve bitiş tarihleri aşağıda tabloda gösterilmiştir.

T.C.KİMLİK NO	ADI SOYADI	İŞE BAŞLADIĞI TARİH	İŞE BAŞLAMA BİLDİRİM TARİHİ	İŞTEN AYRILIŞ TARİHİ	İŞTEN AYRILIŞ BİLDİRİM TARİHİ
34936631274	Bayram EGEPEHLİVAN	27/06/2011	27/06/2011	06.09.2011	09/09/2011
31928299160	Çetin ÇOŞGUN	11/03/2012	11/03/2012	11/03/2012	16/03/2012
12575857910	Seyfettin TOPAL	28/02/2012	28/02/2012	11/03/2012	16/03/2012
44878879498	Abdurrahman DEMİR	01/03/2012	01/03/2012	11/03/2012	16/03/2012
56170565566	Sevdin ÖZEN	11/03/2012	11/03/2012	11/03/2012	16/03/2012
12380864462	İsa TOPAL	09/02/2012	09/02/2012	11/03/2012	16/03/2012
38683879316	Ahmet YAĞAL	06/01/2012	06/01/2012	11/03/2012	16/03/2012
66079033004	Barış KIYAK	08/09/2011	08/09/2011	11/03/2012	16/03/2012
17173661204	Hakim ALİCAN	15/08/2011	15/08/2011	11/03/2012	16/03/2012
57067266740	Fatih ACUN	02/03/2012	02/03/2012	11/03/2012	16/03/2012
67426256176	Ahmet KESKİN	02/03/2012	02/03/2012	11/03/2012	16/03/2012

Yangında ölen Bayram Egepehlivan'ın ise Kaldem Yapı İnş. Ltd. Şti. işyerinde 27.06.2011 tarihinde işe başladığı, 06.09.2011 tarihinde işten ayrıldığı, 10.12.2011 tarihinden itibaren Ses Özdemir İnşaat Elek. Eml. Gıd. Doğ. Mad. Tic ve San Ltd. Şti. işyerinde çalışmaya başladığı ve bu işyerinden hizmetlerinin bildirildiği tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanlığı İstanbul 2 Nolu Grup Başkanlığı tarafından 12.03.2012 tarihinde başlatılan denetim henüz sonuçlanmamıştır.

